

D. 18 de durant l'any / A

1 lectura. Isaïes 55,1-3 Veniu a mi i us saciareu de vida.

Aquest fragment pertany a la secció final de la segona part del llibre d'Isaïes, que se situa durant l'exili a Babilònia del segle IV abans de Crist. És un proclamació joiosa d'un retorn a Jerusalem per als exiliats.

El poeta-profeta comença marcant un contrast molt viu entre les formes de vida sota els babilonis i la nova oferta de vida que el Senyor dona. El vers inicial, gairebé com si fos la crida d'un venedor de mercat, ofereix aigua, vi i llet de franc. El contrast amb les formes de vida que ofereix l'Imperi opressor és absolut. L'Imperi sempre és car i insatisfactori. Israel és convidat a escollir els nous aliments oferts pel Senyor «sense

pagar res». Es tracta de la celebració del convit de la nova aliança oferta pel Déu dels oprimits. La pregunta és retòrica: ¿per què cal treballar tant per, al capdavant, no obtenir res de bo?

La darrera part del passatge profètic deixa la metàfora del menjar i passa a parlar directament de la promesa de *fidelitat* feta per Déu a David, que ara és eixamplada, allargada i reiterada a tota la comunitat d'Israel. El pacte que Déu ofereix és de fidelitat i això comporta vida —«us saciareu de vida»— perquè el Déu que parla —«estigueu atents»— i que convida a «venir a mi» és un Déu viu i donador de vida per a tots els qui estan disposats a escoltar.

2 lectura. Romans 8,35.37-39 ¿Qui serà capaç d'allunyar-nos del Crist, que tant ens estima?

Pau, en la secció final del capítol 8 de la seva carta als cristians de Roma planteja una sèrie de qüestions que comencen uns versos abans del fragment que avui llegim i que hi entronquen directament. Comença formulant qüestions. La primera és de caràcter neutre: «¿Què direm, doncs, davant d'això?» (Romans 8,31). I les que vénen tot seguit són de caràcter personal: «Qui s'alçarà per acusar els elegits de Déu» (8,33); «Qui gosarà condemnar-los» (8,35), per arribar a la pregunta que obre el passatge d'avui: «¿Qui serà capaç d'allunyar-nos del Crist, que tant ens estima?». La lògica de Pau és

la següent: si Déu ha donat el seu fill únic per al poble de Déu, ¿no li donarà qualsevol altra cosa? Es tracta d'una forma d'argumentar molt comuna en el seu temps que anava d'una realitat gran a una de menor. Al capdavant tot porta a preguntar-se: ara, després de la mort i resurrecció de Jesús, ¿qui o què pot separar Déu de la humanitat?

Aleshores, d'acord amb la lògica formulada, Pau aporta en forma de qüestions una llista d'esdeveniments o experiències amenaçadores que tenen en comú el fet que els éssers humans poden fer-los i de fet fan. I acaba la secció

oferint ell mateix la resposta a les preguntes formulades: no sols les accions humanes són incapaces de separar-nos de l'amor de Crist, sinó que fins i tot els poders que es troben més enllà del

domini humà –la mateixa mort, els àngels o els poders que governen aquest món– no poden separar la humanitat de l'amor de Crist.

3lectura. Mateu 14,13-21 Doneu-los menjar vosaltres mateixos.

La narració de l'alimentació de les cinc mil persones que trobem en l'evangeli segons Mateu és molt rica. Cal observar, en primer lloc, que es troba immediatament després de la narració de la decapitació de Joan Baptista. Aquesta història ha estat explicada per donar raó del nerviosisme d'Herodes Antipas (fill d'Herodes el Gran, el de les narracions de la infància) davant Jesús. Ell pensa que Jesús pot ser Joan ressuscitat. Jesús per això se'n va «cap a un lloc despoblat».

El context ens porta a confrontar dues menes de menjars: l'àpat d'aniversari d'Herodes i l'alimentació de Jesús de les multituds. Enmig d'un context d'abundància reial, hi trobem el pla malvat de la perversa Herodíes, que ha estat teixit com una xarxa al voltant de l'incaut monarca. Un profeta de Déu és assassinat per una autoritat amenaçada.

En la segona història, en una situació de necessitat, hi veiem Jesús mogut per la compassió a guarir els malalts i a proveir un menjar reparador per a la gentada. Ell mateix es troba amenaçat i esdevé l'hoste d'una multitud famèlica.

Cal observar la dinàmica entre Jesús i els deixebles. La compassió de Jesús es

contagia als deixebles. S'adonen que és tard i que no hi ha menjar. Li suggereixen que els envii als pobles del voltant a comprar-ne, però ell té altres plans. Les seves instruccions són decisives: «doneu-los menjar vosaltres mateixos»; «porteu-me'ls». Els recursos dels deixebles són molt magres, però Jesús els ajuda a descobrir que ja en tenen prou. A les seves mans esdevenen més que suficients.

La història descriu el poder astorador de Jesús davant d'una situació difícil, però remarca que els deixebles són indispensables. Ells actuen a les ordres de Jesús; unes ordres que en aparença semblen absurdes i més enllà de tota versemblança; però ells obeeixen sense discutir. Els deixebles simbolitzen el que significa participar en el ministeri compassiu de Jesús. En seguir les instruccions de Jesús descobreixen que la compassió divina va més enllà del somni més agosarat.

Finalment cal remarcar que la història té un significat eucarístic ben clar: pa beneït, partit i repartit.

JOAN FERRER

D. 19 de durant l'any / A

1 lectura. 1 Reis 19,9a.11-13a Finalment vingué el so d'un aire suau.

Aquest fragment del primer llibre dels Reis pertany a la història del profeta Elies, el campió de Déu a Israel davant la perversitat de la reina fenícia Jezabel, que ha fet matar els profetes del Déu d'Israel i que protegia els profetes del déu fenici Baal. Elies davant la persecució de la reina ha de fugir per salvar la vida. El profeta fa el camí que ha fet del poble d'Israel des de l'Horeb o Sinaí, la muntanya de Déu, fins a la Terra Promesa, però a l'inrevés. Elies fuig de la Terra Promesa. Se sent perseguit per la reina i ja no té més força ni esperança. Déu, però, té altres plans. A la muntanya, on havia pujat Moisès per trobar-se amb Déu, Elies experimenta diverses

realitats poderoses: un vent huracanat que esmicola les roques i un terratrèmol que somou la terra, però el Senyor no és en aquestes manifestacions impressionants de poder. Finalment, quan percep «el so d'un aire suau», que en hebreu, traduït literalment, seria «la veu d'un silenci subtil» aleshores es cobreix la cara amb un mantell, perquè «no podràs veure el meu rostre, perquè el qui em veu no pot continuar vivint» (Èxode 33,20).

Quan el profeta sent la veu del silenci, aleshores es troba davant la presència salvadora de Déu, que omple de sentit i coratge la vida dels homes que el cerquen.

2 lectura. Romans 9,1-5 Com a home, ha sortit d'ells el Crist, que és Déu.

En la secció de la carta als cristians de Roma que comença en el capítol 9, que avui llegim, Pau parla de la relació entre la vocació d'Israel i el rebuig d'Israel de Jesús com a Messies. En el fragment anterior de la carta, Pau acabava de formular una afirmació exaltada sobre el poder de Déu per vèncer qualsevol cosa que amenaci el poble de Déu; aquí s'enfronta amb una amenaça que és específica i greu. La majoria dels jueus no entenen que Jesús sigui el Messies d'Israel i Pau, que se sent orgullós de ser jueu, experimenta en aquesta contradicció una pena existencial i un problema teològic greu.

Pau se sent fonament angoixat: «dic la veritat»; «la meva consciència»; «sento una gran tristesa». El motiu d'aquest neguit incessant és: «el poble del meu llinatge». A fi d'aconseguir la salvació d'Israel fa una afirmació gairebé impensable: «Tant de bo fos jo proscrit del Crist».

Pau vol mostrar –hi ho farà en el text que segueix a partir del nostre fragment– que la crida a Israel és irrevocable, perquè Déu és sempre fidel, i que la paraula de Déu no ha fracassat, perquè l'exclusió temporal d'Israel s'inscriu en el gran pla de Déu per a la salvació de

tota la humanitat. Pau diu als cristians de Roma que el fet que l'Església sigui predominantment d'origen no-jueu no

substitueix Israel ni esquinça Israel de la benvolença divina.

3lectura. Mateu 14,22-33 No tingueu por, que sóc jo.

La narració de Jesús que camina sobre l'aigua comença indicant que Jesús, tot i l'aclaparament que suposa el seu ministeri troba el temps i el lloc per pregar. Fa els plans necessaris per poder-se trobar sol. Però al costat de la pregària de Jesús, el narrador ens indica que els deixebles lluiten durant la nit contra el mar agitat.

Després vénen les paraules d'encoratjament que pronuncia Jesús —«No tingueu por, que sóc jo»— quan se senten espantats per la figura que se'ls acostava des del mar. Tot l'evangeli es troba embolcallat per aquestes paraules de confiança del Senyor. Al final de la història hi ha la resposta dels deixebles que han vist i sentit tot el que ha passat i no poden fer res més que adorar-lo i confessar que Jesús és el Fill de Déu.

Mateu explica també la història de Pere: aquest camina, s'enfonsa i és rescatat per Jesús. Notem la manera que té d'adreçar-se a Jesús: «Senyor». Aquest és el tractament que sols li donen els creients o els cercadors seriosos. Sorprèn, però, que la petició tan extraordinària que li fa no tingui valide-

sa al marge de l'ordre de Jesús. Pere no li demana poders sobrenaturals, sinó sol reconèixer que qualsevol cosa que Jesús mani, Jesús la fa possible. Les ordres de Jesús, si es prenen seriosament, produeixen miracles: obren una reserva increïble de recursos divins.

A partir d'aquí veiem que Pere ha de deixar la barca i arriscar la vida en el mar. Així aprèn la seva pròpia feblesa i el poderós poder del seu Senyor. Si no s'hi hagués arriscat, mai no hauria après el significat de la fe. El camí de la fe passa per l'obediència a la crida de Jesús, és a dir: sols qui creu és obedient i sols qui és obedient creu.

Quan Pere camina, s'espanta per la força del vent, comença a enfonsar-se, crida Jesús i és rescatat. Aquesta seqüència d'accions s'ha d'entendre en relació amb l'acte obedient que fa que Pere baixi a l'aigua en primer terme. No és pas la història de l'escèptic, sinó la història del seguidor fidel que es troba superat per les circumstàncies i que troba en Jesús una mà ferma i salvadora.

JOAN FERRER

Assumpció de la Mare de Déu

1 lectura. Apocalipsi 11,19a; 12,1-6a.10

La dona posà al món un fill, un noi que ha de governar totes les nacions.

Apocalipsi 11,19–12,18 narra en llenguatge altament simbòlic la inauguració del Regne de Crist proclamat en 11,15. En el cel es produeixen tres aparicions: l'arca de l'aliança, símbol de la presència de Déu, una dona i un gran drac. Aquests dos darrers són un presagi. El nom genèric de dona i els dolors de part remeten a la maledicció dels orígens de la humanitat (Gènesi 3,16); ella es trobarà també amb la serp, però en sortirà sense dany. En l'Antic Testament, la dona encinta personifica Israel o Sió en l'angoixa. Els sofriments de l'infantament simbolitzen la prova que precedeix l'era messiànica. La dona representa doncs, en Apocalipsi 12, la humanitat fidel, el poble de Déu escatològic. Va ser identificada amb Maria sols amb el desenvolupament de la pietat mariana en època tardana (segles iv-v després de Crist).

El drac és l'adversari de tots els qui estan lligats al Déu viu. Precipita a la terra les estrelles –àngels, en la simbò-

lica de l'Apocalipsi– i trasbalsa el cosmos. El drac intenta devorar l'infant de la dona. Les al·lusions del text a Isaïes 7,14 i al Salm 2,9 indiquen que l'infant és el Messies, que és arrabassat vers Déu: es tracta de l'esdeveniment pasqual. Crist és separat amb violència del poble de Déu i entronitzat al cel. La inauguració del seu Regne, celebrada en 11,15, no ha de venir, perquè ja ha tingut lloc en la Pasqua. Aquesta és la convicció més pregona que fonamenta l'esperança d'aquest llibre sorprenent. L'infant representa també tota persona cristiana fidel, que unida a Crist escapa de l'escomesa del drac i participarà de la reialesa de Crist. La fugida de la dona al desert, on rep un aliment providencial durant 1.260 dies, defineix la condició del poble de Déu després de la pasqua, com un nou èxode. La dona viu a distància de Déu, però Déu la vetlla. L'himne celestial que Joan escolta (12,10-12) dona el sentit dels esdeveniments: la victòria, els cristians l'han obtinguda per la mort de l'Anyell-Crist.

2 lectura. 1 Corintis 15,20-27a

Per un home vindrà la resurrecció dels morts.

En la primera part de la seva primera carta als cristians de Corint, Pau proclamava com a gran novetat de la seva predicació que la saviesa eterna i salvadora de Déu ha pres carn i s'ha fet realitat humana en Crist. L'atenció se centrà en Crist crucificat: la creu com

a font de salvació ocupava el centre de l'escena. Ara, però, l'apòstol enfoca la seva atenció vers la resurrecció del Senyor. El Crist mort en la creu ha ressuscitat i ara arrossega darrere d'ell tota la humanitat solidària amb ell.

Pau esclata en un clam de fe i d'espe-

rança: «Crist ha ressuscitat d'entre els morts!». Ell ha ressuscitat però això no és un cas insòlit i excepcional, sinó que ell és el primer. El mot no té un simple valor cronològic, sinó que indica que Crist és el principi actiu de la resurrecció dels altres; el primogènit dels qui triomfen de la mort. Crist ha estat constituït per Déu principi de la nova

humanitat i la seva resurrecció té una força imparable.

Tot el que pertanyia a l'ordre del món antic –«sobirania, autoritat o poder» i la mateixa Mort– serà destituït, i el Fill ho lliurarà tot al Pare, com a culminació d'això que ha començat en la resurrecció del Fill.

3lectura. Lluc 1,39-56

Ets beneïda entre les dones i és beneït el fruit de les teves entranyes.

L'episodi de la visita de Maria a Elisabet va seguit del «Magnificat» –aquesta és la primera paraula del cant en la versió llatina de sant Jeroni–, que és el primer dels quatre himnes que hi ha en l'evangelí de la infància de Jesús (els altres són el càntic de Zacaries –el «Benedictus»–; el cant dels àngels –el «Glòria»– i el càntic de Simeó –el «Nunc dimittis»).

La salutació de Maria provoca una reacció en cadena: l'infant salta dins del ventre d'Elisabet, la qual, «plena de l'Esperit Sant», entona una lloança per beneir Maria i l'infant que ella porta. El fet que ella hagi percebut que l'infant saltava d'alegria ha estat interpretat com un signe que ella, Elisabet, es trobava davant la mare del seu Senyor. D'alguna manera ratifica el que havia anunciat l'àngel Gabriel i reconeix la fe de Maria.

El càntic de Maria és la reacció de la

mare del Senyor a la salutació d'Elisabet. És un poema compost de textos de l'Antic Testament, sobre el fons del càntic d'Anna, la mare de Samuel (1 Samuel 2,1-10). Hi ha al·lusions al Gènesi, al Deuteronomi, al Siràcida, a Isaïes, Habacuc, Malaquies, Job, Ezequiel i, sobretot, als Salms.

És construït a partir d'un joc de contrastos: *abaixament/elevació*. Maria diu la grandesa de Déu: és poderós perquè ha fet per ella coses grans; el seu braç és potent –és una referència a la narració de la sortida d'Egipte– i capgirarà els valors humans: els orgullosos són dispersats; el poderosos, destronats; i els rics, despullats; per contrast, els humils són elevats i els afamats són saciats. Maria confessa Déu com el seu salvador. I ho diu en temps passat en grec: «Ha fet el poder en el seu braç». Maria, la dona humil, portadora del pla salvador de Déu, ens diu des de la fe més profunda que Déu ja ha actuat.

JOAN FERRER

D. 20 de durant l'any / A

1 lectura. Isaïes 56,1.6-7

Tots els pobles anomenaran el meu temple casa d'oració.

Els textos immediatament anteriors del llibre d'Isaïes contienien la promesa d'un retorn prodigiós a Jerusalem feta per Déu als exiliats de Babilònia. A partir del capítol 56, ens trobem que els exiliats ja han pogut tornar. Deuen haver passat uns vint anys des del Decret de Cir, que permetia el retorn dels jueus a Jerusalem. Els que han retornat s'han trobat una ciutat arruïnada. Cal, doncs, reconstruir la ciutat i repensar la fe.

La primera part de l'oracle conté una crida en imperatiu a la comunitat de fe. Es tracta de mantenir la justícia i fer el que és just i bo. Aquests temes són fonamentals en l'experiència profètica d'Isaïes: el poder de la casa de David havia d'estar dedicat a la justícia i el dret envers els pobres i necessitats. Cal

assegurar –aquesta és la voluntat de Déu– a cada membre de la comunitat seguretat, dignitat i benestar. Aquesta és la primera obligació ètica. Tot seguit l'oracle profètic conté una promesa per part del Senyor: salvació i bondat. És a dir, el Senyor està a punt d'establir, en una decisió unilateral, el benestar que ha ordenat en la primera part del text. El missatge profètic diu que el Senyor portarà a aquesta comunitat el benestar que ell mateix ha manat. Imperatiu i promesa formen una unitat.

La segona part del text fa una oferta singular: els estrangers de cor fidel seran atrets vers el Senyor, Déu d'Israel, i seran benvinguts a la vida de pregària i d'adoració que caracteritza el poble escollit per Déu.

2 lectura. Romans 11,13-15.29-32

Déu es vol compadir d'ells, que no li han estat obedients.

El tema que preocupa profundament Pau en aquesta secció de la carta als cristians de Roma és saber si Déu ha rebutjat el seu poble. La resposta és «no». Els arguments que empra són diversos. El fragment que llegim n'aporta alguns. Aquí esmenta que l'objectiu del seu ministeri és fer que Israel esdevingui gelós dels cristians no-jueus, els d'origen pagà, a fi que finalment Israel acabi acceptant el pla de Déu que s'ha revelat en la mort i resurrecció de Jesús, el Messies.

La part final del fragment torna a les conviccions teològiques: els dons i la crida de Déu són irrevocables. Dir que Israel va ser cridat per Déu en el passat vol dir que ho és en el present i en el futur. Qualsevol altra opció és simplement impensable, perquè Déu és sempre fidel.

Aleshores, si la crida de Déu és irrevocable i Israel no ha acceptat Jesús com a Messies, hi ha d'haver alguna raó que expliqui aquesta obstinació d'Israel. La raó és la missió als pagans, que ha estat

provocada per la desobediència dels jueus, de manera que la misericòrdia mostrada envers els gentils acabarà portant els jueus dins del poble que reconeix la salvació que Déu ha donat per Jesucrist.

3lectura. Mateu 15,21-28

Senyor, ajudeu-me.

Aquesta història és sorprenent. És l'únic cas en tot l'evangeli en què Jesús es deixa convèncer pels arguments de l'altre; i aquest altre és una dona i cananea, una estrangera que no pertany al poble d'Israel.

Cal observar que la història és narrada des del punt de vista jueu, de manera que per a nosaltres que no som jueus ens demana una dosi d'imaginació per a entendre'n l'impacte original.

La dona, tot i ser forastera, reconeix l'estatus jueu de Jesús, atès que se li adreça amb el títol de «Fill de David». Quan els deixebles li diuen que la despatxi, perquè no para d'amoïnar, Jesús respon amb el motiu recurrent en la narració de Mateu que l'Evangeli pertany primer a Israel.

Tot i que les autoritats religioses d'Israel mereixen un judici molt sever en l'Evangeli, el narrador de Mateu vol deixar ben clar que Déu no ha abandonat els jueus. La fidelitat de Déu a l'aliança resta per sempre i el ministeri de Jesús és en primer lloc per a Israel. Sols després

En realitat, tant jueus com no-jueus han estat desobedients en la història –tothom s'ha rebel·lat contra Déu–, però Déu ha actuat i continuarà actuant per a salvar-los a tots dos.

de la creu i la resurrecció la porta restarà oberta al món no-jueu. Abans sols hi trobem indicis de la voluntat salvífica universal de Déu: els mags, el fill del centurió (Mateu 8,5-13) i aquí aquesta dona cananea.

La dona, malgrat l'aparent desgana de Jesús i l'enuig dels deixebles, persevera en la convicció que Jesús pot fer per ella el que ella desesperadament necessita. En la seva decidida obstinació, aquesta dona rep un elogi sorprenent: «Quina fe que tens!».

La resposta de Jesús sembla molt desdenyosa: de fet «gos» era la manera jueva de referir-se als no-jueus. La rèplica de la dona accepta el seu estatus secundari, com a estrangera, però persevera en la seva petició a Jesús. I el miracle de la fe és confirmat pel de la guarició.

Aquesta dona esdevé el model, des de més enllà de la frontera religiosa i ètnica, del clam de misericòrdia i generositat a Déu, de manera que anticipa la missió postpasqual al món.

JOAN FERRER

D. 21 de durant l'any / A

1 lectura. Isaïes 22,19-23

Serà un pare per als habitants de Jerusalem.

Aquest text parla d'un mal administrador i d'un bon administrador. Ens endinsa en les tensions internes de la casa reial de Jerusalem. És una prova que la paraula de Déu s'encarna realment en la vida del poble de Déu. Contrasta dos oficials que ocupen el càrrec de canceller, és a dir, l'home que té la màxima responsabilitat després del rei mateix.

La narració contrasta Sobnà, que és condemnat i rebutjat per males accions, amb Eljaquim, que és elogiat i aprovat com a persona fidel i eficaç. El text ens ofereix una reflexió sobre l'ús savi o irresponsable del poder públic.

Sembla, però, que la lectura va més enllà de la dimensió històrica immediata i que parla de la vinguda del «bon administrador» en el futur de Jerusalem. La referència a «aquell dia» és un ús profètic per anticipar un futur que encara no és a l'abast. Aquest administrador bo «serà un pare per als habitants de Jerusalem». El text profètic anticipa un temps en «un indret segur» i «serà un tron gloriós». L'administrador tindrà «la clau» del palau reial; això vol dir que en tindrà el control complet i determinarà l'accés als òrgans oficials de poder. El text de Mateu 16,19 recull aquesta idea que confia a Pere la completa supervisió de la casa de l'Església.

2 lectura. Romans 11,33-36

Tot ve d'ell, passa per ell i s'encamina cap a ell.

Pau al llarg de la secció de la seva carta als Romans que ha començat en el capítol 9 fins arribar aquí ha estat reflexionant sobre un fet intrigant: ¿Com pot ser que la majoria dels jueus hagin restat al marge de l'evangelí de salvació que Déu ha donat per la creu i la resurrecció del seu Fill Jesús, el Messies? El camí ha estat ardu, però Pau ha mostrat que Israel no ha estat pas rebutjat per Déu, perquè Déu és sempre fidel a la seva paraula i és misericordiós envers tothom: tant els jueus com els pagans.

La realitat explicada és tan meravellosa que Pau acaba entonant un himne a la grandesa i al caràcter sorprenent de l'amor de Déu, que es revela en la història de la salvació i, de manera particular, en la creu de Jesús.

La lògica de Déu supera la lògica del món, ja que a fi de justificar i salvar l'injust, deixa actuar la seva justícia salvadora sobre aquest, completament al marge dels mèrits, i, d'aquesta manera, aconsegueix salvar tot el món per gràcia.

3lectura. Mateu 16,13-20

Vós sou el Messies, el Fill del Déu viu.

Cesarea de Felip es troba a l'extrem sud de la serralada de l'Hermon, prop d'una de les principals fonts del riu Jordà. Allí Jesús pregunta dues coses: «¿què diu la gent?» i «¿qui diuen que és?». Són preguntes que a penes comprometen: simplement es tracta de repetir el que se sent a dir. La pregunta fonamental és la que s'adreça a «vosaltres». La qüestió exigeix una resposta compromesa.

L'evangeli segons Mateu vincula la confessió de Pere sobre Jesús com a Messies i Fill de Déu amb la realitat de l'Església. La declaració de qui és Jesús té un significat especial per saber qui és l'Església. Pere apareix com a receptor d'una revelació i com a «pedra» sobre la qual l'Església és construïda.

L'Església s'arrela en la confessió de Jesús com a Messies, Fill de Déu. El que fa que Pere i l'Església siguin tan especials no és pas res que els sigui inherent –la seva brillantor o la seva fidelitat–; ben aviat es demostrarà que Pere ha entès ben poques coses quan el mateix Jesús l'ha d'anomenar «Satanàs». La seva singularitat prové de la confessió que Jesús els ha reclamat. L'esdeveniment és una revelació divina: la lògica humana queda completament sobrepassada. Aquest coneixement sols pot venir com a do diví. L'Església confessant viu de pura gràcia. El seu caràcter únic deriva de

Déu que li ha concedit una revelació que diu qui és Jesús.

L'Església es troba en un context de conflicte: l'Hades –el Reialme de la Mort– ocupa el lloc de l'oponent. Malgrat tot, la victòria és assegurada. L'Església no és un lloc de repòs, sinó una comunitat que viu en conflicte perquè la seva confessió del Crucificat i Ressuscitat serà presa com una amenaça pels qui tenen en mans el poder del món.

L'Església rep les claus del Regne del cel, que simbolitzen la victòria final sobre la mort. Les «claus» esdevenen armes de guerra en la lluita contra les forces de la mort, que són realment poderoses, però la mort no té accés al Regne, perquè allò que l'Església lligui, la mort no ho podrà deslligar. La mort està destinada a perdre, perquè l'Església posseeix l'arma decisiva.

En aquest context, Pere és considerat com el mestre autoritzat, sense parell. Té el poder de declarar el que és permès i el que no ho és, en viu contrast amb l'amenaça adreçada als mestres de la Llei en Mateu 23,13. Allí els escribes tanquen la porta del Regne perquè donen doctrina falsa. De la mateixa manera que en Mateu 21,43 el Regne és pres dels caps jueus i donat a l'Església, així les claus del Regne són preses dels escribes i dels fariseus i donades a Pere.

JOAN FERRER

D. 22 de durant l'any / A

1 lectura. Jeremies 20,7-9

Us heu apoderat de mi i m'heu dominat.

Aquesta lectura és un fragment de les anomenades «confessions de Jeremies». És un plany d'una força impressionant. En la secció immediatament anterior, el profeta ha estat parlant del sever judici del Senyor no sols contra el món dels «altres» sinó contra el mateix món que ell mateix habita.

A partir del bocí que avui llegim entrem en una secció nova, íntima, en què assistim a la seva conversa amb el Senyor sobre el preu de la seva missió pública.

La pregària assoleix el to d'un salm de lamentació, que comença amb una queixa punyent contra Déu. El profeta és objecte de l'hostilitat dels seus contemporanis, però en el centre hi ha el

mateix Senyor, que l'ha seduït i s'ha apoderat del profeta. Jeremies se sent desamparat davant del poder del Senyor que és aclaparador i irresistible. El profeta ha de parlar contra Jerusalem i això li provoca una hostilitat profunda, però quan no parla –a fi d'evitar l'hostilitat dels seus conciutadans– encara se sent més torbat, perquè la paraula de Déu és com un foc que crema. Si parla, sent que el Senyor no li dóna suport; si calla, el Senyor no el consola.

Ens trobem davant del drama, que trobem tantes vegades dins les Sagrades Escripures, del silenci de Déu, quan la seva presència i solidaritat resten ocultes.

2 lectura. Romans 12,1-2

Reconèixer allò que és bo, agradable a Déu i perfecte.

En el capítol 12 de la carta als Romans, Pau deixa la secció «teològica» i retorna a la tasca d'oferir instrucció «ètica». Aquesta distinció, però, es troba ben lluny del pensament de Pau. Quan parla de «l'amor entranyable que Déu ens té» connecta ben clarament les dues parts de la carta. Les admonicions ètiques que vénen a continuació no tenen pas com a motivació ni una recompensa futura ni l'amenaça d'un càstig sinó l'amor de Déu. Per tot el que Déu ha fet per a les persones cal que els cristians siguem capaços de donar una resposta adequada. En aquesta perspectiva,

és una resposta adient «que li ofereix tot el que sou, com una víctima viva, santa i agradable». Aquí Pau uneix el llenguatge de l'adoració característic de l'experiència jueva amb la petició d'oferir tota la persona. La proposta és radical: presentar a Déu tot el nostre jo com l'única oferta acceptable.

La darrera part del fragment fa una crida a la transformació. Pau entén que l'Evangeli ha de portar a transformar la vida de les persones. La fe cristiana no és simplement una altra pràctica religiosa que es pot assumir juntament amb altres responsabilitats. L'evangeli ha

d'esmicolar la vida —«no us emmotlleu al món present»— d'aquells qui se senten tocats per aquest misteri.

Pau dona pocs detalls sobre la transformació requerida, però algunes pistes són significatives: el verb en grec és en imperatiu passiu; això significa «sigueu

transformats», la qual cosa vol dir que es tracta d'un do de Déu que renova «la vostra manera de veure les coses», de manera que els creients poder arribar a besllumar «quina és la voluntat de Déu», que transforma les nostres vides.

3lectura. Mateu 16,21-27.

Si algú vol venir amb mi, que es negui ell mateix.

En aquest fragment de l'evangeli hi trobem l'anunci del sofriment, mort i resurrecció de Jesús a Jerusalem. Cal notar que en el text de Mateu es troba a continuació de la confessió de Pere que diu que Jesús és el Messies i Fill de Déu (Mateu 16,16).

La conducta de Pere és intrigant. Ell és qui ha donat resposta a la pregunta de Jesús. De fet, ell va ser el primer a ser cridat i el seu nom encapçala la llista dels dotze enviats. Ell és l'únic que camina sobre l'aigua per anar a trobar Jesús. Ell és l'únic a qui ha estat donada una revelació divina especial, però, de sobte, passa una cosa nova: Jesús es posa a parlar del viatge a Jerusalem i del seu sofriment, mort i resurrecció. Pere sent que ha de dissuadir Jesús d'emprendre aquest viatge. De sobte, Jesús i Pere es troben en bandes oposades i Jesús blasma durament Pere. El profeta que fa ben poc ha rebut una revelació de Déu, ara expressa una manera humana —i ben humana— de pensar. La roca sobre la qual ha de ser construïda l'Església ara s'ha convertit en una pedra d'ensopec per a Jesús.

El seu pensament que feia ben poc havia rebut la revelació divina ara es mostra seduït pels camins humans. No pot admetre que el sofriment i la mort formin part de la vocació del Messies. En totes les generacions hi ha hagut persones que han donat la resposta de Pere: són gent religiosa, que donen les respostes correctes, però que troben que un Crist crucificat supera el que és imaginable. Les dites de Jesús sobre negar-se a si mateix i portar la pròpia creu van en la línia de la vocació messiànica: es tracta de guanyar la vida a través de perdre-la; d'arribar a Pasqua després de Divendres de Passió. La creu, en la perspectiva de Jesús, no té cap alternativa.

El fragment darrer de l'evangeli d'avui se situa en la perspectiva del final absolut: el Fill de l'home es convertirà en el jutge i el qui inaugurarà el govern sobirà de Déu. Es veu ben clar que el que els deixebles pensen i la coherència dels fets amb els pensaments no són pas realitats intranscendents.

JOAN FERRER

D. 23 de durant l'any / A

1 lectura. Ezequiel 33,7-9

Quan sentis dels meus llavis una paraula, els has d'advertir de part meva.

El llibre d'Ezequiel, com tota la literatura profètica bíblica, es troba profundament arrelat en la història del poble de Déu. El profeta va ser deportat a Babilònia després de la primera invasió de Jerusalem pels exèrcits de l'Imperi neobabilònic. La tasca del profeta és dramàtica: es tracta d'anunciar la fi de les grans institucions que vertebraven el poble de Déu –el temple, la reialesa– i la destrucció de la ciutat santa de Jerusalem.

El fragment que proclamem presenta la missió profètica en relació amb el

poble de Déu. El profeta és el «sentinella», el vigilant que fa la guàrdia per evitar de ser agafats per sorpresa. La seva responsabilitat envers el poble és molt gran: si ell no està profundament atent a la paraula de Déu, que demana la conversió –el retorn a l'únic objectiu vàlid i digne de la vida, que és Déu mateix–, la responsabilitat dels mals que puguin esdevenir-se caurà damunt del profeta. La tasca és «sentir dels meus llavis una paraula» que, si és escoltada, portarà a la «conversió». L'altra opció és la mort.

2 lectura. Romans 13,8-10

Qui estima els altres ha complert la Llei.

Pau comença el capítol 13 de la seva carta als Romans parlant de la necessitat de sotmetre's a les autoritats civils i clou el fragment amb els versets que llegim avui que estableixen la necessitat de l'amor. Pau explica que l'amor porta a compliment tots els manaments, perquè l'amor mai no es trobarà involucrat en un acte d'adulteri, en un assassinat o robatori o bé en el desig de posseir el que és dels altres. La proposta de Pau és molt agosarada. Podria ser que algú en tingués prou amb una mena de professió d'amor superficial envers tot el món que mai no acabés de prendre cos en la vida concreta de cada dia. Davant d'això, cal parar atenció que «els altres»

que cal estimar són els qui estan ben a prop nostre: el «proïsme», els veïns, aquells amb qui la nostra vida entra en contacte allà on es mou la nostra vida.

Un altre detall essencial: «com a tu mateix». Només qui és capaç d'estimar-se a si mateix és capaç d'estimar els altres. Qualsevol actitud de menyspreu envers la pròpia persona incapacita per estimar els altres. L'amor als altres comença per un amor a cadascun de nosaltres que ens fa capaços de reconèixer i de gaudir de l'obra d'amor de Déu que es manifesta en cada persona. Tota la història de la Llei de Déu queda condensada en la història de l'amor que transforma la realitat.

3lectura. Mateu 18,15-20

On n'hi ha dos o tres de reunits en el meu nom, jo sóc enmig d'ells.

El fragment de l'evangeli que proclamem avui ens mostra que l'evangeli segons Mateu va ser escrit originàriament per a una comunitat petita que vivia en un món que li era francament hostil i que es prenia la vida comunitària molt seriosament. El text, fora de context, podria ser llegit com una mena de manual sobre la manera de procedir davant dels pecats dels altres i sobre els passos que cal fer per fer fora de la comunitat un cristià. El text ens deixa amb una sensació d'inquietud.

Llegit amb atenció, però, el text és molt ric. El context ens diu que es tracta d'una cosa molt diferent de l'autojustificació i del judici sever. Davant la pregunta de «¿qui és el més important en el Regne del cel?» (Mateu 18,1), un infant és posat en el centre de l'escena i es diu que «el qui es faci petit com aquest infant és el més important en el Regne del cel» (18,4). Cal aprendre que això vol dir que no s'han de desdenyar els cristians de la comunitat que són «petits».

A continuació del nostre fragment hi ha la resposta a Pere que diu que el perdó no pot ser calculat. El capítol acaba amb la formidable paràbola del servent que accepta del rei el perdó d'un deute immens i que, en canvi, no

és capaç de perdonar un deute relativament poc important. Qui no és capaç de perdonar és que no ha descobert el perdó de Déu.

Les imatges tan poderoses de perdó i misericòrdia que envolten el nostre fragment d'avui ens ajuden a comprendre'l. El perdó i la restauració són els dos grans temes del fragment, que ens ensenya que si som la part injuriada, hem de prendre la iniciativa i començar el camí de la reconciliació. No tenim dret a covar ressentiments.

En el nostre text hi aprenem també que el perdó sols es pot produir en la trobada amb les parts enfrontades i que no hem de pensar que sorgirà per generació espontània. Cal fer l'esforç –que sovint no és pas gens fàcil– de parlar i escoltar, que és fonamental en tota relació.

Els versos finals recalquen la importància de la reconciliació en la comunitat cristiana. ¿Qui són els «dos de vosaltres»? ¿Els qui visiten el cristià que ha pecat o bé les parts enfrontades que han descobert la guarició? Sigui com sigui, l'acord de dos que fan una pregaria en comú desencadena una força poderosíssima: Jesús promet la seva presència.

JOAN FERRER

D. 24 de durant l'any / A

1 lectura: Siràcida 27,33–28,9 (grec: 27,30–28,7)

Perdona als altres el mal que t'han fet, i Déu et perdonarà els pecats.

Retòricament, l'original grec del text és un xic diferent a la traducció llegendària. «Un home s'irrita contra un altre home, i busca la guarició en el Senyor. D'un home semblant a ell no té misericòrdia i suplica pels seus pecats». No són preguntes sinó afirmacions. Fora de context fins es podria entendre en sentit positiu: el qui s'irrita contra un altre, cerca que el Senyor el guareixi d'aquesta irritació, arriba a reconèixer que no se'n sortirà tot sol. O el no misericordiós prega que aquest pecat de no misericòrdia li sigui perdonat. Tanmateix, en el context del text llegit semblen, més aviat, afirmacions iròniques: el qui s'enfada amb un altre, encara és capaç de fer com si res i demanar de ser guarit, o el qui no estima, encara pretendrà que se li perdonin els pecats. I és aquest to irònic, probablement, el que es tradueix per una pregunta.

El text, a més, recomana de recordar dues coses per poder actuar bé, amb rectitud. Cal rememorar la pròpia fi, la pròpia mort, i aquest record ajudarà a acabar les enemistats, i a perseverar en els manaments. D'altra banda, cal recordar els manaments, l'aliança de l'Altíssim, i aquest pensament farà no odiar el proïsme, farà no tenir en compte la ignorància, la de l'altre possiblement, desconeixement que el fa obrar malament, fins en contra teu.

¿Què, doncs? Potser l'autor està explicant els dos primers versets del capítol 28: si vols misericòrdia de part de Déu, si vols el seu perdó, has de començar tu sent misericordiós i perdonant. Probablement així, igual que el rancuniós queda pres, queda controlat per l'ira i la rancúnia, el que estima queda atrapat en un altre cercle: se sent estimat per Déu i no pot sinó actuar, també ell, amb misericòrdia.

2 lectura: Romans 14,7-9

Tant si vivim com si morim, som del Senyor.

«Perquè per a això el Crist morí i tornà a la vida, per ser Senyor de morts i de vius». Lluc en la paràbola anomenada del fill pròdig posa en boca del pare: «Calia celebrar-ho i alegrar-se perquè el teu germà era mort i ara viu» (Lc 15,32). En diversos passatges evangèlics s'afirma l'alegria que hi haurà al cel per un pecador convertit, una alegria més gran que per diversos que ja són justos.

Pau parla, sí, dels morts i dels vius, de terme de la vida i resurrecció, i també dels qui han pecat i dels qui han estat perdonats, i així, vivificats. És de tots aquests que el Crist és Senyor, tots aquests són els qui vivim i morim.

Val la pena situar els tres versets llegits en el seu context. En concret, ¿com es viu i com es mor? Dins la comunitat

hi ha diferències sobre quins menjars prendre, o si hi ha dies especials que cal santificar més... És ben senzill, els qui creuen, per exemple, que es pot menjar de tot, que se'n privin per no escandalitzar els qui ho veuen diferent.

I alhora, els qui limiten els aliments a prendre, que no judiquin els qui els mengin. No escandalitzar i no judicar. Fer-ho és morir. Estar-se'n és viure. Però de tots, dels qui ho fan i dels que no, el Crist és el Senyor.

3lectura: Mateu 18,31-35

No et dic que perdonis set vegades, sinó setanta vegades set.

Proseguim la lectura de l'evangeli just en el punt on ho deixàrem diumenge passat. Avui arriba l'ensenyament sobre el perdó: fins a setanta vegades set. Segons la forma d'escriure dels antics això podria voler dir perdonar fins a la sacietat com el Crist ho va fer. Perdonar, a més, de cor (Mt 18,35) per poder rebre el perdó de Déu.

I Jesús ho explica amb una paràbola, la del servent sense entranyes. Perdonar seria tenir paciència, el que el servent demana al seu senyor, el que el company del servent li reclama, al seu torn. Perdonar seria, també, tenir entranyes, compadir-se. És la reacció del senyor davant la petició del servent. Jesús en té en diverses ocasions segons l'evangelista Mateu: davant les multituds que

són com ovelles sense pastor (9,36), o que estan afamades i per les quals multiplica els pans i els peixos (14,14; 15,32), i davant dos cecs que li demanen de ser guarits (20,34). Perdonar, finalment, seria tenir misericòrdia per l'altre, és el que el senyor ha fet amb el servent, mentre aquest, després, no ha estat capaç de fer el gest, tenir els mateixos sentiments amb el seu company. De fet, la misericòrdia és una actitud proposada per Jesús als seus seguidors ja en les benaurances (5,7).

Perdonar de cor, per poder ser perdonats... o llegint la paràbola, perdonar de cor, tenir compassió del proïsme, perquè primer nosaltres hem estat compadits.

OLGA NICOLAU

D. 25 de durant l'any / A

1 lectura. Isaïes 55,6-9

Cerqueu el Senyor, ara que es deixa trobar.

Aquest fragment pertany al darrer capítol del Segon Isaïes, un profeta que va viure al final del temps de l'exili a Babilònia i que va tenir la missió d'encoratjar el poble de Déu en un moment en què el profeta va sentir que Déu estava a punt de fer coses noves i inòides.

Isaïes crida Israel perquè cerqui el Senyor, però això sols és possible quan ell «es deixa trobar». El profeta sap que ara és aquest moment privilegiat en què Déu «és a prop».

Hi ha gent, però, que no està disposada a convertir-se, és a dir, a fer que el Se-

nyor esdevingui l'únic centre veritable de la seva vida, potser perquè ja se sent prou còmoda amb la situació de què gaudeix després de gairebé cinquanta anys de deportació. Ara, però, Déu, sempre sorprenent, anuncia pel profeta els seus «camins» i els seus «pensaments», que no coincideixen amb els dels homes, perquè la proposta és com la que en els temps antics Déu havia fet a Abraham: l'acceptació d'una promesa radical que porta a una vida alternativa –això és la fe–, desinstal·lada i oberta a la novetat radical de Déu sempre nou i imprevisible.

2 lectura. Filipencs 1,20c-24.27a

Per a mi, viure és Crist.

Pau, en la seva carta als cristians de Filipis, tracta de manera commovedora de la seva relació amb aquesta església. Les generacions posteriors van interpretar l'empresonament de Pau com un signe de la seva fidelitat, però sembla que alguns dels seus contemporanis ho van considerar com un fracàs de la seva missió.

Pau mostra que el seu empresonament ha contribuït a la propagació de l'evangel·li ja que ha infós coratge a altres cristians en la predicació de la bona nova de Déu.

Pau no sap si en sortirà amb vida, de la presó, per això en el fragment que avui proclamem mostra als filipencs els

beneficis que se'n poden derivar, sigui quina sigui la sortida del tràngol i, alhora, els encoratja en un temps de dubte i ansietat.

Tant si viu com si mor, res no serà un fracàs perquè «viure és Crist, i morir em seria un guany». La mort no és pas la fi sinó la culminació de les esperances cristianes en el triomf de Crist. La mort no ha de ser cercada, però si arriba no se li ha de tenir por. Cal notar que viure en la carn també és Crist. Si la vida en el cos continua significa una oportunitat per a eixamplar la tasca apostòlica.

Pau discuteix totes dues possibilitats com si ell en pogués disposar, però la realitat deu ser que ell vol mostrar als

cristians de Filips, preocupats per Pau, que el dramatisme de la situació no l'ha pas vençut. Aquí Pau posa en primer pla la seva vocació apostòlica, que l'empeny amb una força irresistible a proclamar l'evangeli en nous indrets i, alhora, a tenir cura de les esglésies que ja ha establert. L'apòstol no es pot permetre fugir del món, per més atractiva o avantatjosa que la fugida li pogués semblar. La vocació es troba en primer lloc.

Passi el que passi, Pau vol garantir que els filipencs se sentin segurs en la seva fe: «Us demano solament això: que porteu una vida digna de l'evangeli del Crist». Per a Pau aquesta frase és la síntesi de la seva comprensió de l'ètica cristiana. L'evangeli és un do lliure que les persones hem rebut; la resposta adequada és viure d'acord amb aquest evangeli.

3lectura. Mateu 20,1-16a

Vingueren els qui feia una hora que treballaven i cobraren tot el jornal.

La paràbola coneguda com «els treballadors de la vinya» podria ser que l'haguéssim d'anomenar «l'amo de la gràcia» o «l'amo que dona salaris immerescuts». A vegades, però, algú pregunta: ¿va actuar bé, l'amo? o ¿tenien raó, els qui rondinaven?

Cal notar que la paràbola té com a auditori bàsic els deixebles i forma part de la instrucció que reben en començar el camí de Galilea a Jerusalem. Els qui l'escolten són gent que ja tenen una certa experiència de la gràcia de Déu. Observem que la sentència final de la paràbola comporta un desafiament molt gran envers aquells qui se senten privilegiats perquè tenen un lloc de proximitat amb Jesús. La frase final mostra el que significa la paràbola, és a dir, que els primers seran darrers i els darrers, primers.

Els treballadors de la primera hora veuen com l'encarregat paga el jornal

sencer als qui sols han fet una hora, per això creix la seva esperança de cobrar més en veure la generositat mostrada als altres. Quan reben «sols» la paga promesa, se'n queixen a l'amo.

És evident que el món econòmic no pot pas funcionar així; però aquí es tracta d'una paràbola «del Regne»: el món de la gràcia de Déu no es mou pas segons el sistema de mèrits, per això, quan confonem els plans, tendim a rondinar o a justificar les queixes dels treballadors de la primera hora.

Hem de notar que la decisió del propietari del camp no és un senyal de benvolença o generositat envers uns pocs desafortunats, sinó que ens convida a la possibilitat de veure Déu d'una manera completament diferent, com aquella a què és invitat el germà gran de la paràbola del fill pròdig.

JOAN FERRER

D. 26 de durant l'any / A

1 lectura. Ezequiel 18,25-28

Si el pecador es converteix, salvarà la seva vida.

Ezequiel des de l'exili a Babilònia s'enfronta amb la incomprensió dels jueus que són incapaços d'entendre la «lògica» del Senyor. Això comporta una acusació contra el Senyor, que ha permès la destrucció de les grans institucions sobre les quals es fonamentava Israel: el temple i la monarquia. ¿Com ha estat possible, això? ¿Ja és correcta la manera d'obrar del Senyor?

La resposta profètica és contundent: el

fet de formar part del poble d'Israel no eximeix pas d'obrar la justícia. Quan el qui havia actuat justament es deixi seduir pel mal, serà castigat; però –i aquí es troba la força de l'afirmació profètica– quan el pecador es converteixi, és a dir, torni a posar el Senyor i el bé que brolla d'ell com a centre de la seva existència, Déu li donarà la vida i se salvarà de la mort. L'oferta de salvació de Déu és sempre activa i eficaç.

2 lectura. Filipencs 2,1-11

Tingueu els mateixos sentiments que heu vist en Jesucrist.

Aquesta lectura ens ofereix el context que acompanya l'important himne sobre l'«abaixament» de Crist que Pau inclou en la seva carta als cristians de Filipis.

L'himne, en la primera meitat, ens presenta la vida terrenal de Crist com una sèrie d'accions en què ell renuncia a les seves prerrogatives mogut sols per la voluntat d'obeir. La segona part presenta la «resposta» de Déu que és l'exaltació de Jesús i el reconeixement universal de Jesús com a Senyor.

És molt interessant que ens fixem en la frase que fa d'introducció a l'himne: «Tingueu els mateixos sentiments que heu vist en Jesucrist». Es tracta que els cristians ens hem de deixar conformar a Crist; és a dir, cal que actuem segons el model, manera de pensar i actituds del Senyor. Així com la manera de pen-

sar de Crist li dictà l'obediència que era adequada per a ell, de la mateixa manera els creients trobaran l'obediència que és correcta per a ells, compartint aquesta manera de pensar.

Els versos que precedeixen l'himne ens ajuden a aclarir aquestes actituds: se'ns presenten una sèrie de crides a l'experiència cristiana («fortalesa d'ànima, amor que consola, dons de l'Esperit»). Els filipencs ja han fet experiència d'aquests dons, de manera que Pau hi pot fer referència com a base per a l'acció cristiana: l'amor, l'encoratjament, la compassió que ells han rebut, cal que sigui posada en acció en la manera de comportar-se dels uns envers els altres.

Pau remarca la importància de la unitat de comunitat i, especialment, de la unitat de pensament. Això que és fonamental no es pot aconseguir si cadascú

pensa sols en els seus propis interessos o en allò que li pugui reportar honor.

Pau ensenya que en la vida comunitària és fonamental «mirar pels altres».

3lectura. Mateu 21,28-32

Els publicans i les dones de mala vida us passen al davant.

L'evangeli ens narra un conflicte entre Jesús i les autoritats religioses jueves. El text, evidentment, reflecteix les circumstàncies històriques de l'època de Jesús, però també les de la comunitat de Mateu en què els malentesos entre jueus i cristians s'havien agreujat molt.

La breu paràbola sobre els dos fills es troba immediatament després de la discussió en el temple sobre l'autoritat de Jesús (Mateu 21,23-27). Els caps religiosos del judaisme es troben en una situació molt compromesa quan Jesús els pregunta sobre Joan Baptista. Jesús no els respon, doncs, sobre l'origen de la seva autoritat, però els convida a pensar a través de la paràbola, que és ben simple: un fill respon al pare que no vol anar a la vinya, però, canvia de pensament i hi va; l'altre ha dit que hi aniria, però que ha acabat no anant-hi. És evident que la pregunta de Jesús sobre quin dels dos fills va fer la voluntat del pare sols admet una resposta: el primer.

El segon fill, que ràpidament s'ofereix a fer el que el pare li demana, acaba no fent-ho. Sembla que darrere hi ha persones que es declaren lleials i que

manifesten una gran estimació per Jesús, però que no mostren cap mena de coherència entre paraules i fets; entre actes religiosos i l'obediència real a la voluntat de Déu. La manera com l'evangelista relata la paràbola ens fa pensar que no sols té en ment les autoritats jueves sinó els mateixos membres de la comunitat cristiana.

El reconeixement de les autoritats que el primer fill és el qui ha estat obediència, mentre que el segon no ho ha estat pas, porta a l'aplicació de la història: els cobradors d'impostos i les prostitutes en aparença no sembla pas que manifestin el comportament del poble de Déu, especialment quan se'ls posa de costat amb les piadoses autoritats religioses, però en l'explicació són comparats al primer fill i els dirigents religiosos amb el segon. Els qui vivien al marge de la religió van creure el missatge de Joan, mentre que la gent religiosa el va menystenir. Hem de notar que el nostre text no rebutja pas les autoritats jueves ni els tanca cap porta, simplement els convida a tornar a escoltar el missatge, que és essencialment el de Jesús: «Convertiu-vos, que el Regne del cel és a prop» (Mateu 3,2)

JOAN FERRER

D. 27 de durant l'any / A

1 lectura: Isaïes 5,1-7

N'esperava bondat, però hi sent el clam dels oprimits.

Aquests versos articulen la llarga història entre el Senyor i l'estimat del Senyor, que començà amb afecte i tendresa –les prodigioses intervencions salvífiques en la vida d'Israel– i acabà amb severitat i desgràcia –el càstig de l'exili–. El pas d'una situació a l'altra es produí per causa del fracàs d'Israel a fer bons fruits –l'actitud recalitrant d'Israel durant l'època de la monarquia a complir les expectatives de la Llei de Déu–. El poema fa un repàs de tota la vida del poble d'Israel històric en relació amb la seva identitat teològica: el poble és una vinya de Déu que depèn absolutament d'ell.

Al principi no se'ns diu qui parla en aquest poema d'amor. Sols al final sa-

bem que el cantor és el mateix Senyor que canta sobre l'estimat Israel. L'amo de la vinya ha fet tot el que ha pogut, amb una devoció i un treball sense mesura, per afavorir el benestar de la propietat, però al final no n'ha obtingut el que n'esperava. Aleshores, l'amo ha deixat la terra completament abandonada, com Judà portat a l'exili.

L'últim vers descodifica el cant d'amor i ens explica que el que vol el Senyor és «justícia i bondat»: Israel ha de ser una comunitat que practiqui relacions socials positives, sense abusos ni explotacions; però el resultat en la història han estat la «injustícies i el clam dels oprimits».

2 lectura: Filipencs 4,6-9

La pau de Déu guardarà els vostres cors i els vostres pensaments.

Pau es troba empresonat i escriu aquests prodigiosos versets a la comunitat cristiana de Filips: «No us inquieteu per res». El pensament de Pau s'acosta molt al del sermó de la muntanya de Mateu 6,25-33, que ens ensenya a tenir una profunda confiança en la providència divina que ens fa rebutjar el neguit i l'ansietat.

Pau remarca també la proximitat de Déu, que es manifesta en la seva «pau»: «La pau de Déu, que sobrepassa el que podem entendre, guardarà els vostres cors i els vostres pensaments en

Jesucrist». És el do d'aquesta pau que permet que els cristians s'interessin per tot allò que és bo: «veritat, respectable, just, net, amable, de bona reputació, virtuós i digne d'elogi». Aquesta manera cristiana d'afrontar la vida es fonamenta en la presència de Jesús, que guarda els nostres cors i els nostres pensaments –tota la nostra existència–.

La comunitat ha de «practicar» allò que l'apòstol ha transmès de paraula o amb el seu exemple. Això és una nova garantia que «el Déu de la pau serà amb vosaltres».

3lectura: Mateu 21,33-43

El Regne de Déu serà donat a un poble que el farà fructificar.

Aquesta paràbola sembla profundament polèmica atès que contempla el rebuig de les autoritats jueves del Messies Jesús i el camí del missatge cristià vers un món no-jueu. De tota manera, hi descobrirem que la perspectiva de la paràbola va molt més enllà d'aquest context de confrontació. La paràbola confronta els oients amb la necessitat de produir «fruits de Regne».

La primera observació que cal fer és sobre l'altíssima perspectiva cristològica de la paràbola. El fill ve en la línia dels profetes que han estat apedregats i assassinats. Quan els vinyaters van fer càlculs que si mataven el fill podrien heretar la propietat, «el van treure fora de la vinya i el van matar».

Les autoritats jueves que dialoguen amb Jesús inadvertidament es condemnen a si mateixes per la seva resposta. La citació que fa el narrador del Salm 117,22-23 (segons la versió litúrgica) ho deixa perfectament clar: la pedra rebutjada ara corona l'edifici. Aquest és el text de l'Escriptura que l'Església dels primers temps va emprar per recalcar que Déu havia reivindicat Jesús, profeta crucificat, en la resurrecció.

És evident sense cap mena d'ambigüïtat que el fill és Jesús i que la talaia des d'on es contempla l'explicació al·legòrica és Pasqua.

En una primera lectura la paràbola ens diu coses sobre el rebuig d'una gran part del poble d'Israel de Jesús com a Messies: la vinya –ara és el Regne de Déu– és presa als vinyaters originaris, que van abusar del càrrec privilegiat que els havia estat atorgat, i és confiada no pas als no-jueus, sinó «a un poble que el farà fructificar». La pregunta, doncs, que ens ha d'intrigar és: ¿Nosaltres som un poble que produeix veritablement «fruits de Regne»?

«Fruit» és una paraula que apareix sovint en l'evangeli segons Mateu: en el missatge de Joan al fariseus i saduceus; en el sermó de la muntanya (Mateu 7,15-20). La veritable conversió porta a un canvi de vida, a una radical obediència a Déu. Tot l'evangeli ens ofereix imatges del que és una vida convertida, que es resumeixen en els dos mandaments d'estimar Déu i estimar els qui tenim a prop (Mateu 22,34-39).

Els oients i lectors som convidats amb urgència a examinar-nos a nosaltres mateixos. Els oients originals també van entendre aquest missatge, però sols van ser capaços de respondre amb violència, tal com es veu en els dos versets finals del capítol, que la nostra lectura d'avui no contempla (21,45-46).

JOAN FERRER